

NOWINY

DLA WSZYSTKICH

DZIENNIK ILLUSTROWANY

Cena nru wszędzie

3

ct. (6 hal.)

PRENUMERATA w Krakowie

i Podgórzu miesięcznie K 140

za odrocznole do domu dopłaca się 30 halerczy.

Na prowincyi miesięcznie K 150

Przenumerata za granicą:
miesięcznie 1 mk. 50 (cał. 9 franki 50 ct.

OGŁOSZENIA

za wiersz pól 10 hal., za każdy następny raz 12 hal., drobne ogłoszenia po 4 hal. od wyrazu (minimum 50 hal.). Nadesłane za wiersz pól 10 hal., spody na każdej stronie po 2 kor. Inzeraty prowadzi w swoim biurze p. Maryan Hupoczko (administ. „Nowiny”, Zagłębie), od 9—1 w poł. i od 2—5 popoł.

Na Lwów skład i ekspedycja Agencji Szkolowskiego — Paszki Huzarska 2. —

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
ulica Żelazna 17 (obok gmachu starostwa)
Telefon Nr. 512.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wydawca: Antoni, telefonista i litwinka, przejeżdża redakcją — (TELEFON 512) — od godziny 1 rano do godziny 8 wieczorem. — Wydrukował się w drukarni Ag.

„Nowiny” wychodzą codziennie. — Cena numeru 3 centy — 6 halerczy. — W poniedziałki i dni poświęcone 2 centy.

C. k. Sąd krajowy jako prawowy na wniosek o. k. Prokuratora Państwa po myśli § 498 p. k. orzekł, że zamieszczony w Nrze 296 czasopiśma „Nowiny” z dnia 6 września 1905. artykuł pod tytułem: „Z sali sądowej — Brylanty p. Holika” od początku do końca, zawiera wiadomości występujące z art. VII z 17. grudnia 1862 Nr. 8 dz. pp. z 1863 r., że zakazuje się rozszerzania tego artykułu, zatwierdza się zarządzenie p. k. Prokuratora Państwa kładące pod rygorem odpowiedzialności karnych na byłego sędziego, albowiem w artykule tym autor streszcza akt oskarżenia i zeznania świadków w sprawie Anaszkina Holika, obwinionego o zbrodnię uczestniczenia w kradzieży i oszustwa, w której to sprawie rozprawa sądowa ma się odbyć dopiero 12 b. m. (podpis nieczytelny).

Lueger — a p. dr Leo w walce z drożyzną mięsa.

Wszędzie zarządy gminne podejmują energiczne akcje przeciw wyższości rzeźników, a rzeźnikom rzednie miła, tylko u nas jeszcze w Krakowie panowie z ceczu na Kołtowieм zadzierają butnie nosa do góry i kupią sobie z niedożywionej, powolnej akcji „komisy drożyznianej”. Oj te komisy, co dno gadają, a nie nie robią!

Nasz prezydent p. dr Leo, który bawi jeszcze na urlopie, z pewnością jednak czytuje niemieckie dzienniki. Niewątpliwie przeczytał też opis posiedzenia wiedeńskiej rady miejskiej, poświęconego sprawie drożyzny mięsa. Gmina miasta Wiednia, aby złamać monopol wiedeńskich rzeźników, założyła akcyję „Wielką Rzeźnię” — i poleciła otworzyć jakiejś miejskiej w kilku dzielnicach.

W tych jatkach miejskich mięso kosztuje znacznie taniej, niż rzeźniczkę, a ceny te jeszcze się obniżą. Obecnie płaci się w jatkach miejskich mięso na rosół o 10 do 20 halerczy na kilogramie taniej, aniżeli u rzeźników, mięso ciętne i wieprzowe o 30 halerczy, poledwica i rozbite o 80 halerczy taniej!

Na czele akcji przeciw potężnym rzeźnikom stanął w Wiedniu sam burmistrz dr Lueger (Panie doktorze Leo, czybyś pan nie zechciał wzorować się na Luegerze?) Lueger odczytywał sprawozdanie o działalności jatek miejskich, zastakawał energicznie przewodniczącego ceczu rzeźników radę Hilttera, który jest głównym motorem oporu wiedeńskich rzeźników. Lueger powiedział:

„Radny Hiltter może być przekonany, że nie zatrzymam się w działaniu, skierowanym ku ochronie szerokich warstw ludności! Jestem zdecydowany iść naprzód i to mogę tylko powiedzieć, że uczynię wszystko, co będę uważał za stosowne, aby uchronić ludność przed próbami wyzysku ze

strony małej garatki. Jeżeliby szaleństwo rzeźników postępowało dalej, nie dam się pod żadnym warunkiem odciągnąć od urzędujenia dalszych miejskich składów mięsa! Bardzo ostentacyjnie wystąpił też Lueger przeciw „komisjom”, które są tylko na to, aby za bagatel sprawę!”

„Myli się ten, kto sądzi, że wprowadzenie komisji miało działać coś osobliwego. Jeżeli coś ma być zrobione, to uczynić to może tylko jeden człowiek, (Polskiemu!) Im więcej ludzi, tem gorzej. Zwracają przydług rzeźnicy, restauratorowie i co począć? Przebieżte sami „biedacy!” Popatrzcie tylko na Hilttera, jak biedak źle wygląda! (Hucza wesołość). Ma trzy konie wierzchowe i groźna murzynka. (Hucza wesołość). Chce mu prawić z pomocą dzieki!

„wielkiej rzeźni” — i to na nic. Cóż to za nieszczęśliwy człowiek, biedaczysko! Dobrze spojrzeć! Popatrzcie tylko na niego! (Hucza wesołość i oklaski)!”

Tak przemawia burmistrz wiedeński, który wie, co sądzi o „biedakach” bractwatyph, włochołów! Panie doktorze Leo, bądź pan krakowskim Luegerem w walce z rzeźnikami! Wybory przecie daleko, nie ma się więc czego obawiać wpływu panów z Kołtowego!

We Lwowie poradzono sobie wprowadzeniem mięsa prowincjonalnego.

We czwartek rozpoczęła się na pl. Strzeleckim sprzedaż taniego mięsa prowincjonalnego w trzech straganach. Oczywiście więcej jest tylko naczek na bardzo małą skalę.

Walka z lampartem w ogrodzie zoologicznym w Lizbonie. (Patrz: Ze świata „Kronika ilustrowana”).

PIECZĘCIE KAUCZUKOWE I METALOWE
de farby i laku

MONOGRAMY

HERBY I NAPISY rzeźbione
w złocie, srebrze i kamieniu.

wykonuje czyniła i drukowała firma F. WOJTYCH, Kraków, Sukienice 10 (od strony kościoła NMP). Wysłuki na prośbę odwzajemniają się.

Podajemy tu ceny lwowskie dla porównania z krakowskimi:

Ceny mięsa w lwowskich straganach są następujące: wolowe: półkwaśna 1 28 K, pieczeń, krzyżówka i szaszkowa po 1 20 K, rozbrat, rośbaf i usztyk po 1 K za kg.; cielęcina tylna 1 40 K, przednia po 1 20 K za kg.; baranina tylna 1 12 K, przednia 1 K, za kg. Różnica w cenie wynosi więc 16 do 20 gr. na kg.

W Krakowie zaś obraża się, debatuje, uchwala — ale w gruncie rzeczy nie się nie robi. A przecież odrazu można pozwolić na codzienną sprzedaż tańszego mięsa prowincjonalnego na placu św. Ducha! To w pewnej chwili zaradziłoby wyskokowi żeżników dałoby się wprowadzić w życie odrazę, bez żadnych prawie kosztów ze strony miasta. Dlaczego szanowna komisja drożyzniowa o tem nie pomyślała?

Z życia flisaków.

Lekarz sanitarny warsz. okręgu komunikacji dr K. Buczyński uzupełnia i prostuje informacje, zawarte w niedawno przez nas zamieszczonym artykule „Flisacy a cholera”.

Autor artykułu „Flisacy a cholera” nie przyglądał się z bliska pracy flisaków naszych, więc twierdzi np., iż flisacy „pracują bardzo ciężko od świtu do zachodu słońca, poruszając przez godzin kilkanaście drygaków...” itd. Ponieważ drygawki na tratwie zastępują ster, nie zaś wiosła, więc też używane są tylko w tych wypadkach, gdy trzeba tratwę kierować na skrętach lub płytych miejscach, poza tem zaś — nb. większą część dnia, drygawki są nieczynne. Powiedziałbym prędzej, iż orył ma więcej pracy z tak zw. szrykami — dużymi drągami, używanymi do opuszczenia na dno rzeki, dla zatrzymania tratwy na nocleg, lub też w nagłych wypadkach, „zaszrykować” i „odszykować” tratwę jest

rzeczą trudną, wymagającą wiele zręczności i siły — to też prawie wyłącznie przy „szrykach” zdarzają się wypadki złamań kończyn, ciężkich obrażeń ciała itp.

Ze się ci ludzie odżywiali żłe, że się nie lotosiwie wyszykani — jest to niestety, smutna prawda.

Co się jednak tyczy opieki sanitarnej nad oryłami — nie polega ona bynajmniej na niesieniu im pomocy lekarskiej — jest to, że tak powiem, uboczny nasz cel; głównem zadaniem lekarzy sanitarnych okręgu komunikacji jest przestrzeganie prawidła sanitarnych, wydanych w „Zbiorze praw i rozporządzeń”, w których między innemi § 13 wymaga w budkach na tratwach podłogi, wzniesionej na 6 werszków (1/2 lokcia) nad powierzchnię tratwy (nie wody!). Oczywiście, w takiej budce mokrą słomę być nie może. Że jednak nie może być na tratwach żadnych budynków z tapczanami, dowodem jest fakt, iż sami flisacy skarżą się na zbyt „wysługowane” przepisy co do podłogi w budkach: budki skutkiem tego muszą stać wyżej, niż było poprzednio (bezsędnie na tratwie, tj. na wodzie) i ruch tratw przy najniższym wietrze jest utrudniony bardzo.

To też, pomimo kontroli, trafiają się i dzisiaj budki ze słomą mokrą, bez podłogi, ale w tych przypadkach właściciele tratw są skazywani na dość wysokie (kilkadziesiąt i więcej rubli) kary i tratwy są zatrzymywane dla wybudowania odpowiednich budek (co stanowi jeszcze większą karę).

Ponieważ jednak tratw przepływa nie 2 tysiące, tylko dziesiątki tysięcy rocznie, rzecz oczywista, przeto, że na dwóch lekary (jeden dla Warszawy, drugi na cały okręg) za dużo byłoby pracy kontrolować wszystkie tratwy. Niewykonalną również rzeczą jest zmusić oryła pić nie raczoną, tylko inną wodę: musiny to pozostawić jego uznaniu.

Co się zaś tyczy odżywiania oryli, badałem tę kwestję przez lat trzy i przekona-

nałem się, że ich strawa prawie niczem się nie różni od tej, jaką mają u siebie w domu: żywią się żłe, mięsa jedzą mało, przeważnie zaś kaszę, kartofle i słońce, ale i bez tratwy lepszego życia cni nie znają.

Na cgoł biorąc — orył na tratwie znajduje się w warunkach nie wiele gorszych, niż u siebie na wsi; to też o częstych chorobach między nimi mowy być nie może — ja przynajmniej przez trzy lata nie spałem ani jednego flisaka, którego choroba w ogólnym stawia w zależności od jego zatrudnienia (oprócz, oczywiście, zewnętrznych uszkodzeń).

Przełom na Węgrzech.

Dzienniki, będące na usługach bar. Fejervargę w Peczcie i w Wiedniu (te ostatnie są jeszcze gorliwie w służbie), wychwalały jego odwagę, że się nie lęką postawienia w stan oskarżenia, co koalicja uchwaliła w dniu zebrań, się sejmu, tj. 15 września. Oskarżenie to, które wnieśli baron Banffy, zadał ciós śmiertelny gabinetowi Fejervargę. Dzienniki opzyryjne twierdzą bowiem że oskarżonym ministrom nie wolno *kontrasignować jakichkolwiek rozporządzeń monarchy*.

Natomiast rządowy „Pester Lloyd” utrzymuje, że tego postanowienia nie ma nigdzie w ustawie. Oskarżenie nie jest niczem innem, jak tylko wyrażeniem wotum nieufności i dopiero wtedy mogłoby mieć konsekwencje, gdyby i *teba magnatów* wydała wyrok potępiający.

A żaba mignatów może poprzeć to oskarżenie!

„Zeit” donosi jednak z Peczty, iż kompromis między koroną i koalicją jest możliwym. Koalicja zgodzi się na rokowania pod jednym warunkiem: *Tych nie może prowadzić Fejervargę*. Do niego i do jego ministrów koalicja nie żywi zaufania. Przyjmuje natomiast jako pośrednika: Szögye-

10 MILION pani Włodzimirskiej

(Przekład broszury hr. J. Korwina Miłoskiego).

Stojąc w salonie, podczas gdy ja i jego żona siedzieliśmy, opowiadał Włodzimirski placzyliwym tonem, że krakowskie pisma humorystyczne wprowadziły go w tak nie możliwą sytuację, że koniecznie potrzeba, aby się mógł oczyścić wobec opinii, zdeponować kapitał 150 000 guldenów a więc 300 000 koron na imię jego dzie ci; musiałbym mu takte dać dowód zaufania przez to, że osłdki od tych tysięcy miały być wyłącznie służby do dyspozycji, aby mu — jak się wyraził — umożliwiło skromne prowadzenie domu. Do chód z młynów i pensya jego jako przo kurysty firmy nie starczą na to. Zanim jednak jeszcze zmierzkałem, że to wszystko jest wspaniale przez Włodzimirskich u kartowaną komedya, zanim jeszcze miałem czasu sutenerowi rzucić w twarz szaszkę „nie!” jego żona skończyła z krzesła i jęła krzyczeć: hrabia nie śmie czegoś podobnego zrobić, bo z chwila, gdyby pieniądze były zdeponowane, mająz rozwiódłby się z nią i wypędziłby ją, aby pieniądze hrabięgo dała siebie zagarnąć. — Jak do brze znała swego małżonka! Dlatego oświadczyła w końcu, że pieniądze muszą być na jej imię zdeponowane, jeżeli hrabia istotnie zdecyduje się na to (co zre-

szą Włodzimirski wszystko w swym pamfletcie na str. 66 przyznaje).

Wstrętem przejęty, radziłem p. Włodzimirskiemu chłodnym tonem, aby z podobnych projektów raz na zawsze zrezygnował i *stanie pede* wraz z żoną powracał do Krakowa, przyczem obiecałem mu wypłacić miesięczną rentę w kwocie 600 złr. naturalnie tylko tak długo, dopóki mi na kartce telegraficznej lub listowne zadanie swą małżonkę będzie pisał, razem mniej więcej na przeciąg czterech miesięcy w roku. O tej umowie wspomina Włodzimirski w powyższej wymienionej liście słowami: „Daj nu pan pieniądze, aby panu grzecznie wypoczął zok”. Ta umowa trwała istotnie przez rok cały.

Nie mogąc cierpliwości czytelnika zbyt nadużywać i nie będąc pchniętaw każdego poszczególnego kłamstwa szantajistów Frischauer-Włodzimirskiego, zawartoż na stu stronkach ich pamfletu. Poprzestaję tu na reprodukcji listu Warszawskiego Banfy Dyskontowego, aby udowodnić, że ilekroć pp. Włodzimirscy nie odmienie wprost brali pieniądze, otrzymywali je przez banki, co należało za każdym razem kwitować.

Że przytem krążyły liczne listy, że, gdyż zbyt się zdenerwował, pan Włodzimirski przysłał mi na przeproszenie swą żonę bądź do Wiednia, bądź na wyspę moją, a ta zaś, gdy otrzymała pieniądze, czemu-prędzej zawsze uciekała do Krakowa, to się już rozumie samo przez się — ale nie ma znaczenia dla celu mojej odpowiedzi,

kłóra nie może prostować każdego kłamstwa, ale ma stwierdzić, że Karol Włodzimirski był sutenerem, a Otto Frischauer szantajistą, obaj na niebywałą do tej pory w Austrii skalę.

Z korespondencji, datujących z owej epoki, ale tak drastycznych, że tylko przy zamkniętych drzwiach mogą być cytowane, przytoczę tylko jeden, stosunkowo wcale jeszcze przyzwoity list pięknej Cecylii. (*Przeład po części a francuskiego*).

Najdroższy Przyjacielu!
Jestem w domu smutna i wstrętem przegata — komieczna rzecz to życie! Zdaje mi się, że kocham pana dzisiaj więcej, niż zwykle. A wie pan czemu? Bo cały świat jest niegodziwy względem mnie. Moji głupi pan małżonek znowu śpiewał mi dzisiaj swoją zwykłą piosenkę, naturalnie o pieniądzech. To b... chce, abym mu wszystko oddawała, nie zostawiając sobie ani centa. — Z ciężkim sercem muszę panu znowu przyznać, że pan ma rację. To jest sutener *par excellence*, jednakowoż zatrzymałam swoje 200 guldenów, ale co mnie to kosztowało, o Boże!

Widziałam Czyczczana, i on godzi się na to, aby hrabia moja pensję przez niego pisał, i prosi tylko, aby to pan nie czynił w swoim własnym imieniu i tylko raz na miesiąc 150 guldenów. On mi co tydzień wypłacać będzie 85 guldenów — inaczej zwracałoby to za nadto uwagę. Adres jego jest: Czyczczan, starostwo Podgórskie.

Ogłosz. dalszy nastąpi.

Pończochy damskie i dzieciinne jak również **STEFAN PORĘBSKI i Skarękawiczki jedwabne, niciane i skórkowe,** ul. Grodzka Nr. 2.

nygo-Maricha, ambasadora w Berlinie, Koloman Szella, Aleksandra Wekerlego.

Korona i koalicyja porozumiały się już na wszystkich punktach z wyjątkiem sprawy wojskowej. Ale tutaj także kompromis jest możliwym. Koalicyja poprzestanie na wyprowadzeniu komendy maziarskiej w sześciu pułkach husarów. Oficerowie i żołnierze tych pułków — sami Węgrzy.

Albo też można zostawić sprawę wojskową na boku. Wystarczy utworzyć gabinet przejściowy, lecz z łona koalicyji. Ten gabinet zapewni budżet i usunie ex-legis, podejmie rokowania o traktat handlowy i przeprowadzi wybór delegacyi. Sporne sprawy gospodarcze i wojskowe załatwią deputacye regularne, wysłane przez oba parlamenty. Zwolnienikiem tej myśli jest hr. Gołuchowski.

Kossuth ogłasza w organie swoim artykuł, w którym uznaje się zwolnieniem powszechnego prawa głosowania. Domaga się on takiej formy, któraby zapewniła supremacyę narodu węgierskiego.

Prezydent Ilyi poselskiej Justa zaprosił do siebie pierwszego burmistrza Rudnaya i zwrócił mu uwagę, że według ustawy z r. 1848 jest on obowiązany gwarantować za wolność obrad parlamentarnych i że w tym celu powinien dać do dyspozycji gwardyę narodową. Pod wyrazami „gwardya narodowa” według interpretacyi p. Justa należy dzisiaj rozumieć honwody. P. Rudnay przyrzekł uczynić wszystko dla utrzymania porządku w dniu 15 września i — gdyby policya okazała się niewystarczającą — zarekwirować wojsko.

Chodzi tu o to, że socyalisci chcą zgłotać wielką demonstracyę na rzecz powszechnego prawa wyborczego w dzień 15 września.

Z KRAJU

Z Wieliczki. (Telefony. — Zjazd kółek rolniczych). Od kilku tygodni prowadzą się

roboły około zaprowadzenia telefonu, który dnia 15 bm. ma Wieliczkę połączyć z Krakowem — i Europą. Dłgie lata trzeba było czekać na to urządzenie, którego koszt wynoszą zaledwie 3000 koron! Jest to także dowód indolencyi galicyjskiej i specjalnie wielickiej. Gdyby saliny dawniej energicznie zażądały telefonów, z pewnością Wieliczka byłaby jej już miała. Ale saliny wcale nie kwapiły się z ządaniem telefonów, podobno dygnitarze wieliccy obawiali się, że będzie ich kto co chwila budził dawnikami telefonicznym. Zmarły sekretarz rady powiat. był pierwszym, który w r. 1901 podał projekt połączenia telefonicznego — a ostry lata trwały porzątkatwa z dyrektora poczt we Lwowie. 80% kosztów urządzenia złożyła rada powiatowa.

Dnia 11 września odbędzie się o godz. 2 po południu w sali rady powiatowej w Wieliczce zgromadzenie kółek rolniczych powiatu wielickiego z następującym porządkiem:

1) Zagajenie. 2) Kwartałne sprawozdanie o zgromadzeniach kółek w powiecie. 3) O sadzeniu drzewek owocowych w jesienn. 4) O włosach rentowych. 5) Wniośki.

Nowy Sącz 8 września. (Zabójstwo). Senacya buńska trwająca przez dwa dni rozpiera przeciw 28 letniemu gospodarzowi Jędrzejowi Bohkowi z Długopola w powiecie nowosąteńskim, oskarżonemu o zbrodnię morderstwa, popełnioną na 22 letnim parobczku Wojciechu Sondere.

Oskarżony dźmoczył się zemstą za to, że mu denat odgryzł palec i własną obroną, bo laszej denat byłby jego zabił.

Obrona adw. dr. Neuberger potrafił awa krasnomówną obroną tak przemówić do sere przysięgłych, że jednogłośnie zaprzeczyli pytanie co do morderstwa i zatwierdzili tylko drugie pytanie w kierunku zabójstwa. Trybunał skazał obwinionego na 3 lata ciężkiego więzienia.

Prosimy odpowiedź prenumeratę.

tudzież rys dwóch charakterów: niedoleżnego mężczyzny i „baby z piekła rodem” daje pierwszy akt.

W drugim zjawia się Henryś. Gdy po długiej wędrówce, przymierając z głodu, dotarł do wioski ojca, ledwie włożył za sobą nogi. Dostał się do wsi o zmroku i ciemno było już, gdy zapukał do drzwi domu ojcowiskiego.

Jak na nieszczyćcie ojciec spał. Drzwi otworzyła Sydonia. Henryk bierze ją za przyjaciółkę matki, o której słyszał wiele u rodzicielki, i po niedługim wahanu wyszebiotał jej wszystko, kim jest, z kąd przychodzi, po co.

Sydonia wpada na demoniczny pomysł. Podszkwaiając się pod rolę przyjaciółki, przyręka ułatwić chłopcu widzenie się z ojcem. W tym celu każe mu wejść do ciemnej stodoły, tam przysła mu Klauzdyusa.

Maż tymczasem obudził się. Sydonia pocyna wzniewać w nim twroge przed zio-dejami, którzy jakoby plądrują znaczniejszą domostwa wsi od jakiegoś czasu. Namędrzywszy mu strachu wyteża słuch. Tam w stodole jakiś szmer. To pewnie złodzieje.

Klauzdyus chwytą za siekierę, otwierają drzwi stodoły i chłopczyne, który bieży na przeciw niemu, pewny, że to złodziej, obala jednym ciosem na ziemię.

Współzawodnik Sydonii już sprzątnięty. Dziedzicowa przypadnie jej i...

Alie Henryk padł, trzymając w ręku list matki. Zabójca wyjmując list i odczytuje go. Ach, on zabił rodzzonego syna!

Co słysząc w mieście? Dnia 10 września

KALENDARZ.

Dzisiaj w niedzielę Mikołaja. — Jutro w poniedziałek Jacka in. — Pojutrze we wtorek Tobiasza.

Niedziela.

Teatr miejski. „Kościeusko pod Rasławicami”, obraz historyczny w 7 odsłonach A. W. Lasoty, muzykę Hoffmana.

Teatr „Fenomen” w budynku poczytkowym wieczorem.

Manaserya Kludsky'ego na placu między Rybakami a Skalką.

Co nam daje wrzesień? Oprócz kłopotów, które rodzice mają obecnie z umieszczeniem dzieci w szkołach, pań domu po powrocie z letniska musi się zająć spórządowaniem z gruntu zapuszczonego przez cale lato mieszkania, a zarazem przygotowaniem tych zapasów epitarniowych, których nam obecnie para dostarcza, a mianowicie: urządzić konfity z gruszek, rengod, melona, szruba i ananasa; konserwy do śliwek i brzołkwid; galaretki i sery z jabłek; śliwki i gruszek w occie; nalewki z gruszek i śliwek; wino z jabłek i winogron, słowem mnóstwo jest roboty dla tych pań, które prowadzą dom otwarty i mają na to, aby tego rodzaju lakociami szpitalnie zapelnili.

Ogórki na zimę powinny już być zakwaszone. Jeżeli która z gospodyń z tem zajęciem się opóźnia, niechaj nie odkłada, z każdym dnem bowiem ogórki są mniej ładne, droższe, a co gorzej i mniej trwałe. Z ogórków dużych, zielonych, ładna wyhodzi konfitura i teraz właśnie najlepsza jest para do jej robienia. Konfitura taka jest niekierstowana, ładnie wygląda i zdołi wszelkie kompoty. Ogórki z gorczyczą, zwane „assia”, ró-

Wyprostowuje się i topi wzrok w twarzy Sydonii. Odgadł, że wpadł w pułapkę, że śmierci Henryka żona winna. Przynębiona w nim przez lata hardości i meżkość budzi się. Zmusza Sydonię do wyznania winy, a potem podpala farmę z czterech stron.

Nasępnie zbiega ku wsi, aby tam zniszczyć czemprędzej zapis. Lecz tymczasem ludzie zbiegli się i wynoszą z pożaru ciężko ranego Henryka. On odzykuje przytomność.

Tu spada zastana. A może syn wyzdrowieje? Może Klauzdyus zdoła jeszcze zmęć płamę z swego życia? Może niekierstomość Sydonii spotka się z odpowiednią zaplątą?

I z temi pytaniami w duszy, z temi pytaniami, które po tylko co przeprowadzonym tragicznym stopniowaniu, gna, jak wichor drzewa, twe myśli, samych karty księży, z prawdziwie silnem wrażeniem.

Obok tragicznych rzeczy teatr ludowy Pottechera wystawił wesole komedye, z których należy wyróżnić trzyaktową: „Każdy skrzy swego skarbku” (Chacun cherche son trésor) i „Chochlik wigilijny” (Le Soire de Noel). Innemi laty dał Pottecher również własnego pióra dramaty „Wolność”, tudzież wspomniany już: „Dyabel szynkarzem” i „Morteville”.

Są to utwory nie skłcone były jak, dla rozweselenia lub zabawiania tłumów, ale dramaty prawdziwie literackie.

Dr W. Bugiel.

Teatr ludowy w Paryżu.

(„Spadek” M. Pottechera. — Inne dramaty).

Z Paryża piszą nam:

„Za wzór dramatów, granych w teatrze ludowym w Bussang, niechaj posłuży wystawiony niebylet dawno „Spadek” (L'héritage).

Jest to ponura wiejska tragedia, która mogłaby ujęć światło kinkietów na najlepszej scenie. Wszędzie wstrząsnęłaby do głębi duszą widza.

Tragiczm stopniuje się tu, jak echa grzmów w burzy, która zaczyna się, wzrasta i nareszcie dosięga szczytu grozy.

Zamoty dzierławca, Klauzdyus Romin, utrzymuje stosunek miłosny z ubogą dziewczyną z wsią. Po kilku latach opuszcza ją, a z nią i małego synka Henryka.

Żeni się z bogatą Sydonią, matka zaś Henryka idzie w świat. Znajduje pracę w Paryżu. Ale trud nad siły wysysa z niej powoli sok żywotny, biedaczka kończy na schoty. — Przed zgonem chce zapewnić istnienie dziecku, daje mu list do Klauzdyusa.

Ow zaś nie znalazł szczęścia z bogaczką. Sydonia jest uosobieniem chciwości i skąpstwa; powoli Klauzdyus schodzi na stanowisko zupełnie podrzędne, ona wydziela mu nawet jadło. Ponieważ są bezdzietni, maż zapisuje na megierę cały majątek.

Dosadny obraz tego życia domowego,

Józef Massar
w Krakowie, ul. Floryańska 15

poleca na zimę **Nowości** w wolno, jedwabiu, flanelach i barchanach oraz ogromny wybór Konfekcyi dziecięcej dla panienek do lat 16, dla chłopców do lat 14. Towar deborowy. Ceny umiarkowane

wniez w tym miesiacu nalezy urzadzad. Kor-nizony nalezy marynowac, a jest przy nich duzo zajecia, gdy sie je chce z rozmaitymi dodatkami przyprawic. Do tych dodatkow doбира sie korziszony jak najmniejsze; do uzytku jednak gospodarskiego mozna uzyc ogreczki mniejsze, bylyby byly zielone i wysmekli, to bowiem sa o wiele tanzsze, a smak maja rowny korziszonom. Niech sie panie nie zrazaja tem, ze korziszony po za-marynowaniu robia sie zoltawe, gdyz lepiej, ze sa takie, niz z owym szmaragdowym ko-lorem, szczeniec im nadajemy, przez zapuszczenie w nie na kilka godzin kawalka miedzi niepopielanej, lub trzymajac ich przez takzy czas w miedzianem niepopielanem na-czynisku: grzyszanym, wydzielajacy z tego metalu, zabarbnie korziszony, ale jakiz zgubny wplyw wywiera na zdrowie!

We wzrosciu najwiekszy maly grzybow i rydzy, ktorzy w miescie zawaze w wysokiej trzymaja sie cienie.

Gruszek i jablek w tym roku mamy wielka obfiteosc, to tez cenna ich jest bardzo przy-stepna. Sliwki rowniez zapowiadaja sie obficie. Borkowi letnie juz sie koncza, a gospo-dia, ktori ich jezsze nie przygotowali, niech sie nie martwia, bo w pazdzierniku bywa zbior drugi.

Zapisal esohista. Dyrektor krakowskiej policyi dr Michal Flatau, po odbyciu urlo-pu, powrotil wczoraj do Krakowa.

Nabozenstwo zalobne. Wczoraj w kate-drze na Wawelu odprawil ks. pralat dr Wa-dano, przed glownym oltarzem, o godz. 9 rano, nabozenstwo zalobne, jako w rocznicę smierci cesarzowej Elzbiety. Podczas nabo-zenstwa byli obecni naczelnicy wladz rade-owych i autonomicznych. We wszystkich scho-lach, tak ludowych, jak srednich, odprawio-no takze nabozenstwa zalobne, a dzien byl wolny od nauki.

Jatki miejskie. We sredn dnia 13 b. m. odbedzie sie posiedzenie komisyi drozyna-nej. Na posiedzeniu tem przedlozone zostana szczegolowe wnioski o zalozenie dwuch jatki miejskich, a mianowicie jednej na placu sw. Ducha, a drugiej na placu Wolnicy.

Repertuar teatru miejskiego w Kra-kowie.

W poniedzialek 11 bm. „Tanten“, sztuka w 5 aktach Jozefa Maszkoffa.

We wtorek 12 bm. „Eros i Psyche“, po-wiesc sceniczna w 7 odczynach Jerzego Zu-lawskiego, muzyka J. Galla.

We sredn 13 bm. „Wesele“, dramat w 3 aktach wierszem Stan. Wyspianskiego (po-rasz 63).

We czwartek 14 bm. „Eros i Psyche“. W piatek teatr zamknie.

W sobote 16 bm. „Skarb“, tragedia w 8 aktach Leopolda Staffa. (Nowodeb).

W niedziale 17 bm. „Dyabla lubecni“, dramat w 4 aktach z epilogiem z czasow Zyzantynowych Adolfa Nowaczynskiego.

P. Jerzy Lalewicz, pianista, dotad profesor gry fortepianowej w Odesie, objal kie-rownictwem najwyzszej klasy gry fortepiano-wej w krakowskim konserwatorium. P. La-lewicz jest uczniem petersburskiego konser-watorium, ktore ukończył z najwyzszem od-znaczeniem (zloty medal) tudziez najwieksza nagroda (wielki fortepian koncertowy). Dalsze studia pianistowskie odbywal w szynnej pia-nistki Anty Baisop-Leszyteckiej. W roku 1900 etaje do konkursu imienia Rubinstein-a w Wiedniu i zdobywa swa gra dyplom uzna-nia (mention d'honneur). Na stanowisku pu-fesera odeskiego konserwatorium, ktore objal po pofortalniejszej slawnej karyerze koncer-towej po Polsce i Rosji w towarzyszeniu na-ukomolcego skrzypka prof. Axera tudziez apia-wacki p. Bukiej-Brochoczek — pozostawil przez lat trzy, wykazuja sobie wielkie u-niesienie zasnaw w kolach artystycznych Odes-y, jak i wiedz swych uczni, z ktorych gro-no skladajace sie z kilku pad i 5 panow przybylo do Krakowa, aby tam pod jego kie-rownictwem kontynuowal studia fortepiano-we. Referenoye, jakim dawala dowody uznania dla niepopelnitego tego artysty prasa obca i nasi znawcy gry fortepianowej (prof. Doma-niewski, p. A. Polinski, p. Sygietyński i inni), sa nietylko korzystne, lecz nawet entuzjasty-czne. Miesca naszemu przybywa zatem w o-sobie Lalewicza znakomity pedagog muzyczny, zas kolonii muzycznej wybitny artysta pelen talentu, a choc tego takze i umajacych za let towarzyszy.

Oddzial kolarski Sokla krakowskiego za-mierza wziac udzial w wysiedlach, urzadzajacych przez bratni oddzial kolarski Sokla podgorzanskego, ktore sie odbedza na szosie mogilanskiej w niedziale d. 10 bm. Wyjazd z przed gmachu Sokla o godz. 2 giej po poludniu.

Hadowla krolkow. Dzienniki lwowskie do-niosly, ze celem zapewnienia ludnosci taniego, a dobrego miesa, utworzono tam hadowla krol-likow. Mieso krolkice jest bardzo pozywne.

Zeszlego roku, przy sposobnosci omawia-nia drozyszy miesa podalismy mysl zloze-nia w Krakowie hadowli krolkow, tak jak to bylo z zagranica. Obecnie, jak sie dowiadu-jemy, przytapieno i u nas do organizacyi ko-pawli krolkow. — Potrzebny kanist na

razie wynosi 9000 K, z czego 5 udzialow po 1000 korun deklarowali wlasielec Lado-wa pod Krakowem dr Stanislaw Biesiadski w formie potrzebnej przestrzeni gruntu pod hadowla, budynkow i gotowki. Jest to punkt bardzo dobry w polozniu miasta zarowno ze wzgledu na hadowla, jak rzeznie i dowoz mie-sa z krolkice do miasta. Imieniem apki krakowskiej wyjechał wczoraj p. Jerzy Krakow-ski do Jaroslawa celem zakupuina na odby-wajacej sie tam wystawie krolkikow 100 ra-sowych samiec, zaklamizowanych w kraju i dlatego najlepiej nadajacych do lokalnej had-owli. Wedlug obliczen, apka zaras w pier-wszym roku bedzie mogla dal na targi 20 tysiacy kilogramow miesa po 80 hal sa ki-logram.

Eleuterya. W niedziale 10 wzroscia o go-dzinie 7 wieczorem zwozajacne zebranie z pro-gramem: 1. Dalszy ciag dyskusyi o odkry-ciu p. Turawskiego. 2. Produktowe muzyczne wokalne. — Glosie mlod widziane.

Festyn na dochod Bursy. Dzisiaj w nie-dziale odbedzie sie „Wielki festyn“ w parku dra Jordana na dochod Bursy dla synow na-czynicy szkol ludowych. Na program mu-zyczny slozy sie koncert Harmonii, spiewy Choru akademickiego i produktowe mandoli-nistow.

Dwa wypadki tramwajowe. W piatek o 8mej wiekszo najechal woz tramwajowy w ul. Florybalskiej na jakas kobieta, ktora od-miala niesnasne kontury.

Gorzej zakochal sie drugi podobny wpa-dek, ktory mlod miastec w sobote o 8 rano w ul. Dlugiej. Woz tramwajowy potrazil przechodzacej z jednej strony ulicy na dru-ga 19 letnia sluzkacz Josefe Sporn i prze-wrotil jak na bruk. Zaszewane pogotowie stwierdzilo u dziewczyny ranę na glowie i calem ciele, a po zapoznaniu odwlozo do szpitala sw. Zaszara.

Rewizye sanitarne w miescie, ktore przed-ajawil magistrat ze wzgledu na niebezpie-czenstwo wybuchu epidemii cholery, powinny byc z wielka energia przeprowadzane. — W wielu bowiem kamienicach, nietylko na przedmiesciach, ale nawet w sredmiejcu, pa-nuje w nieslanych stopniu brad i nieczy-szosc, ktora, jak wiadomo, jest rozsadni-kiem wszelkich chorob epidemicznych. I tak n. p. w kamienicy pod l. 21 przy ul. Grodz-kiej, w dziedzinie, mieszka strz, w dwuch zaloznie ciemnych izbach, w ktorych najwo-bodniej spaceruja szczyry. Cale to mieska-nie, jezeli je tak nazwac mozna, polozone jest na niezamknietych kanale miejskim, z ktorego wydobywajaca sie woda zabijaca naraza

HUMOR.

Jakim sposobem z poety zostalem kupcem?

Przedemna lezy wielki stos listow i na-wet telegramow, nadeslanych z rozmaitych okolic i krajow swiata. Zapytania, w tej o-brotnej korespondencji zamieszczone, brzamia jednocześnie:

— Ciesnu to przypisad, iz pan, ktorego wybitny talent poetycki tak wiele obciagaj-nalo zmienil „branze“, zlamales piono i przedzierzgnales sie w skladowia hurtowego i detalicznego lamp naftowych?

Sprawa ta rzeczywiscie wymaga wyjasnien. Zostalem rywalem Tomaszewskiego, Dittm-a i Meiselsa nie z wlasnej woli i jezeli w przy-szosci zostane przezem korporacyi kupiec-kiej, oraz znany w miescie bogaczem, wy-niknie to nie mojej nie, z mojej winy.

Brezec sie przedstawia jak nastepujcie:

Pokochalem Genowefę ogniem wulkanicz-

nym pierwszej milosci, ona odpowiedziala mi wzajemnoscia swego serca dziewczeciego.

Odwiedzilam sie, zostalem przyjety i da-lem na zapowiedzi.

W tym wlasnie czasie otrzymalem pierw-sza nagrode na konkursie poetyckim ta cykl moich utworow pod ogolnym tytulem: „A ku ku!“ Za te pieniadze nabyłem dwa kila, dwa szafki nocne, umywalki, bielezniarkę i futel bulajacy.

Rodzice mojej narzeczonej dali jej wiano, zlozone z lampy stoowej, kuchennej, na bir-ko i do przedpokoju.

Dzienniki wymienily dale mojego slubin, i to dalo haslo licznym naszym wspolnym za-najomym do uadyslania nam podarunkow slub-nych.

Przedwzyskaniem, atry narzeczonej, sa moizy ohywal miasta, obdarzyl nas slennia lampu buduarowa z rozowa przetroczyta po-krzywa.

Wydawca, ktory na utworach mego fachu zrobil majetek, nadeslal mi lampę wiszaca z zyzandolami.

W dalszym ciagu podarunkow otrzyma-

lismy: od mojej matki chrzestnej lampę z reflektorem, od przyrodniej siostry mojej przesydel teatlowej lampę salonną na szalupie metalowym, od „Grona zwolennikow talentu wieszczonego“ dwie lampy pendant, jedna z a rzezciem, druga z hiezianpem. Otrzymalismy jezsze lampy z kosulkami i w negliu kapielowym, lampy nitywane w czasie zlamie-nia olocha podczas dnia ciemnego, lampy z numbrkami niebieskimi i fioletowymi, z po-dwojnymi, knolami z przyrzadzami gaszacymi automatycznie i t. p.

Nadeaslano nam ogolem 498 sztuk lamp dzuzych, oraz 672 lampek mlodziejszych.

Po slubie, zawalawy lampami pokoje, za-mierzalem zycie sobie odebrac, lecz namo-wiono mnie do zalozenia skladu pod firmą „Lux, luksus i sp.“

Znaglony koniecznoscia, poszedlem za ta rada.

Dziś naleze do kongregacyi kupcow i zo-stalem wykreslony z cechu literackiego.

Te, a nie inne sa powody zmiany mego powolanania i stanu.

Już otwarta CUKIERNIA Józefa BRZEZINY

Kraków, Rynek pl. linia C-D. l. 31, w domu Wgo Fenza.

— Polca: Cukry deserowe w rozmaitych gatunkach, karmelki, czekoladki, ciasta, herbatniki i t. p. codziennie świeże jakoteż wódki własnego wyrobu, likiery krajowe i zagraniczne, Koniak francuski, Malage i Madere. Kawa, herbata i czekolada w każdej porze.

na choroby mieszkających tam ludzi. Przed rokiem robiono starania w tej sprawie, lecz dotąd bez skutku. — Znowu przy ul. Brackiej pod l. 5, znajduje się w podwórzu stajnia, która nie posiada betonowej podłogi. Wsekutek tego nieczystości wciągają w ziemię i przenikają do rur wodociągowych. — W ul. Grodzkiej pod l. 42 mieszkanie stróża dotyka wybuchów. — W tej samej ulicy pod l. 60 panują nieczyste i szkodliwe warunki. Wzrastają ślusarski miedzi się w piwnicy, która była jest tak zapelniona nieczystościami, że przejąć tamtejsze nie można. W podwórzu otwarty świetlik dopelnia tej szkodliwej kłopoty! Czy kamienica sanitarna wie o tam wszystkim? Jeżeli bowiem takie otworki sanitarne panują w gródmienskiej, nie mówiąc już o Kasimierz, tej prawdziwej gujowej, to dziw się doprawdy należy, że dotąd w Krakowie cholery nie mamy.

Poseśdzenie rady m. Podgórz odbyło we czwartek 7 h. m. pod przewodnictwem burm. p. Maryewskiego, przy udziale 27 radców.

Rada przyjął do wiadomości pismo rady szkolnej okręgowej, w którym zgadza się na ograniczenie wpisów dzieci z poza gminy do szkół miejskich, natomiast nie pozwala na nalożenie na dzieci obce opłat szkolnych.

Nowej ulicy, łączącej ul. Kraszewskiego z ul. Kąkic, nadano nazwę „ul. Kopernika“, zaś tej przebiegającej, prowadzącej do ul. Kilińskiego, nazwę „ul. Wandy“.

Uchwalono kredyt na rok bieżący 2 tys. koron, przeznaczony na wyrób płyt brukowych.

Dalej wyznaczono zastępcę gminy przy dsalaję przed trybunałem administracyjnym w Wiedniu, w znanym sporze gminy z Krakowem o targowice.

Do zwiazku gminy przyjęto pp. Florentyna Goetza, Izraela Kligera, Ch. Brande i El. Feiwelera.

Prośby o odsprzedaż gruntu miejskiego: pp. K. Brenera, St. Bodnickiego, St. Indorowicza, F. Bacza i M. Herza uwzględniono, odmówiono natomiast takiej samej prośbie pp. M. Steca i Z. Migutowej.

P. Matecznemu, właścicielowi zakładu kapielowego siarskiego w Podgórzu w wylociu ul. Kalwaryjskiej, udzielono koncesji na przemysł gospodni, podawanie potraw, kawy i herbaty, natomiast odmówiono koncesji na wyzysk trunków.

Wreszcie podnieśli obywatele Małego Rynku o częściowe przeniesienie tamże targów z rynku głównego, odpłatnego do rozpatrzenia komisji gospodarskiej.

Wpis do uzupełniającej szkoły przemysłowej w Podgórzu na rok szkolny 1906/6 odbyła się w dniach 14, 15 i 16 września br. od godz. 6 do 8 wieróć w kancelaryi tejże szkoły (Sokulka l. 18). Na u k a z roz poczęcie się 17 września w niedzielę, nroczystem nabórdeństwem i odbywał się będzie jak dotąd w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki wczororem od godz. 6 do 8, a w niedzielę po wspólnem nabórdeństwie od godz. 10 do 12 przed południem.

Przypomina się pracodawcom i rodzicom, że w myśl §§ 75 i 100 ustawy są terminatory obowiązani do uczęszczania na naukę w szkole przemysłowej i to tak zapisać w ceehu, jak i niezapisać, tudzież chłopcy, którzy ukończyli szkołę ludową, a nie uczęszczają do szkół średnich.

Pracodawcy, którzy nie posyłaają terminatorów do tej szkoły, narazają się na odpowiedzialność przed sąróstwem i mogą być ustawowymi środkami do dopełnienia obowiązku zmuszeni a narazają a wych terminatorów na to, że później władze w braku świadectwa ukończonej z dobrym postępem nanki w szkole uzupełniającej przemysłowej r d m o-

wią im potwierdzenia świadectwa wyzwołin.

Każdy uczeń szkoły unup. przemysłowej otrzyma książeczkę z kontrolną, w której obecność ucznia w szkole będzie codziennie potwierdzana. Książeczkę tę, powinni się pp. pracodawcy ściśle przeglądać i podpisywać, a gożyni opuszczać z ich powodu naprawić, aby nie zachodziła potrzeba urzędowych upomnień. Przepisy te przytaczamy w interesie samych pp. pracodawców i młodzieży ródzitelniejszej.

Zmarł. August Goetze, leżący lat 65, emer. nacelnik miejak, wydział obrachunkowego, a przedtem buchalter Banks hipot., zmarł w Krakowie w piątek dnia 8 h. m. Pogrzeb odbędzie się dzisiaj.

Josef Falter, przemysłowiec, radca komercyalny, członek Izby handl.-przemysł. w Krakowie i członek krajowej rady kolejowej, zmarł w piątek dnia 8-go h. m., przeżywszy lat 62. Zmarły był założycielem znanej firmy drzewnej „Falter i Duttner“. W szerokiej kołach naszego miasta cieszył się uznaniem dla swego nieskazitelnego charakteru i gruntownej wiedzy. Od szeregu lat pełnił szalenie bardzo sumiennie i gorliwie obowiązki członka tuższej Izby handl.-przemysł. Pogrzeb odbędzie się dzisiaj przed południem.

W Abbazy zmarł skutkiem choroby raka starosta mielecki Władysław Kulikowski.

Z Warszawy.

Warszawa, 5 września.

(Stan wojenny a rozwój ekonomiczny. — Nowy szef policyi w Lublinie — Dowcip. — Wiec szkolny).

Panujący u nas ogólny spokój domaga się zniesienia stanu wojennego, który jakkolwiek nie zbyt ciężko odczuwać się daje w zwykłym życiu, to jednak szkody przy nosi handlowi i przemysłowi. Północne zamieszki były szkodliwe dla rozwoju ekonomicznego we wszystkich gałęziach. — Przez pół roku agenci ze Wschodu omiłąją zaczęli Warszawa i Łódź, raz dlatego, ponieważ nie byli pewnymi bezpieczeństwa osobistego, powtóre, bo fabryki zaprzestały produkcji, a więc nie mogły dostarczyć towaru. Z akcyi tej skorzystał w znacznej części przemysł pruski, do którego, w braku produkcji u nas, agenci ze Wschodu zwracali się musiel.

Przed kilku dniami doniosły źródła urzędowe, że niejaki P. Chwoszczynski, pomocnik komisarza I. cyrkułu policyjnego, został mianowany szefem policyi w Lublinie. Wiadomość na pozór obiętna i bez znaczenia. A jednak historia tej nominacyi charakteryzuje dosadnie stosunki nasze. Pan Chwoszczynski został przed pół rokiem „za karę“ przeniesiony z I. (zamkowego) cyrkułu do XII., a więc na Pragę, nie podobał się bowiem b. szefowi policyi, smutnej pamięci bar. Nolkenowi.

Żdziwnym trafem losu, w dniu zamachu na tegoż Nolkena p. Chwoszczynski własną ręką pochwycił Okrzeję, który, po rzuconiu bomby w cyrkuł XII, uciekł, brojąc się rewolwerem przed ścigającymi go. W kilka minut potem padł ciężko ranny, a jak się później pokazało, zamach w cyrkuł XII, był tylko przygotowywaczem, aby szefa policyi w stronę Pragi zwać, gdzie już nań czekali. — Za ten czyn został p. Chwoszczynski znów przeniesiony do miasta i na dawne miejsce. Ale socyalści za ujęcie Okrzei, którego później, jak wiadomo, powieszono, przysięgli Chwoszczynskiemu zemstę. Najpród otrzymał kilka wyroków śmierci. Potem przekonał się, że

na jego osobę stawiane są zasadzki, nie tylko na ulicy, ale i w mieszkaniu. Prosił więc o przeniesienie go do innego miasta. Tymczasem są wynajali sobie pokój w hotelu Saskim i tu zamieszkali. — Dziś, kiedy już niebezpieczeństwo minęło, kiedy mógł bez szwanku zostać na dawnym stanowisku, uczyniono prośbie jego zadość i przeniesiono go do Lublina.

Dymnias gen. Maksimowicz nie obezła się bez konceptu. Wieg mówią o nim w Warszawie, że przybył do nas Maksimowicz, a wjechał Minimowicz.

Kajetant były owe „względy techniczne“, dla których — jak ogłoszono — wiec ówów, zwolany na 10 h. m. został odroczonej, tłumaczy „Gazeta Handlowa“. Oto „względy techniczne“ równoznaczne są tutaj z „nielicznem zgłoszeniem się osób interesowanych“.

Z CARATU.

Telegramy „Noina“.

Revolucja na Kaukazie.

Baku. Podezas gdy w mieście nie przyszło dziś do znacniejszego starcia, na kopalniach w Bałachanach, gdzie zgromadzone znaczna się wojskowa i artylerja, doszło do formalnej bitwy. Wielkie gromady robotników, którzy się skupili byli w szpitalu, rozspędziło wojsko ogniem karabinowym i atakiem na bagnety. Inne grupy, które zaatakowały obóz wojskowy, wojsko, liczące więcej niż 1.000 ludzi, po części zabiło, po części zraniło i odeгнаło. W mieście brak żódków żywności.

Tyflis. Miasto i przypienione się zbiegami z Baku, którzy uciekli stamtąd, pozostawiając bez opieki całe swe mienie. Do władz zgłosiła się deputacya wielkich rafinerji nafty i wyraziła swe obawy o 25 milionów pudów nafty, które znajdują się w rezerwach w Baku.

Tatarzy podpalili wszystkie gorzelnie i przedalnie jedwabiu w Szuszy. Część robotników uciekła w góry, innych pomordowano. Wiele kopalń nafty, między temi kopalnie, należące do Tow. Kaspjskiego, zburzone. Robotników osaczali Tatarzy.

Tyflis. Z powodu wypadków w Szuszy, Baku i innych miejscowościach, uproszono od cesarskiego namiestnika pozwolenie wystawienia w miejscach bardziej odległych od posterunków wojska, milicyi pod dowództwem oficerów i podoficerów wojsk miejscowych, która ma chronić mieszkająca Ormian.

Tyflis. Pet. ajenc. tel. donosi: W kilku wsiach prowincyi elizawetpolskiej ludność po części wymordowana, po części wygnana. Wszystkie domy zabrawano, a następnie podpalone. Inne wsi odczone są przez zbrojne bandy tatarskie.

Komendant wojskowy Szuszy telegrafują, że obecnie zapewnione są spokój i bezpieczeństwo w tem mieście i że chwylić się skutecznych środków, aby ludność także w innych okragach zmusić do spokoju.

Petersburg. Według wiadomości, nadeszłych od Tow. przemysłu naftowego w Baku, można mniej więcej, jak następuje, zestawiać straty, wynikłe z powodu ostatnich zaburzeń. Na 3.600 studentów wybuchowych naft, jak to jest już pewnem, spłonęło 3.000. — Ponowne ujęcie tych źródeł kosztowałyby 39.000.000 rs. Budowa nowych domów robotniczych i zakładów maszynowych kosztowałyby 50 milionów rs. — Ponieważ podjęcie ponowne robót możliwem jest dopiero po 6-12 miesiącach, przemysłowcy tracą około

Pierwszy największy **Magazyn mebli** polska kompletna urządzenia pokoj oraz przyjmuje wszelkie roboty dekoracyjne i tapicerstwa, po cenach możliwie niskich.

w Krakowie przy ulicy Floryańskiej l. 36, i. p. **KAJETAN DUDZIAK**

6,000,000 rs. Towarzystwo żeglugi wło- go kaspijskiej, skutkiem ubytku frachtu, za- przewoź 100,000,000 pudów cerosyny i nafty, straci 7- 10,000,000 rs.

Straty, jakie poniesie kolej transkaska- ska, dosięgną 6,000,000 rs. Ogółem stra- ty, spowodowane wydarzeniami w Baku, dochodzą sumy 193,700,000 rs. Do tego należy jeszcze dodać straty, jakie poniosą gałęzie przemysłu rosyjskiego, używające nafty jako opalu, które jednak, jak to jest łatwo zrozumieć, trudne są do obliczenia.

Berlin. Według wiadomości z Petersbur- ga szkoda jakie Tow. akcyjne Nobel, ma- jące szyby naftowe w Baku, poniosło skut- kiem zaburzeń, wynosi około 600,000 rubli.

Ślód w Reali.

Petersburg. Pod przewodnictwem po- mocnika ministra spraw wewnętrznych od- było się pierwsze posiedzenie mieszanej komisji dla sprawy dostarczenia środków żywności guberni, dotkniętym nieuro- dajem i innymi klęskami. Na podstawie przedłożonych sprawozdań stwierdzono, że najbardziej dotknięte są gubernie: sarato- wska, orelska, riazawska, samarska, pen- zenska, tambowska, woroneńska, tulska i wiatowska. Gubernia witebska i kazańska mniej są dotknięte. Gubernia pskowska prawdopodobnie sama będzie się mogła utrzymać. Według przybliżonej oceny trze- ba będzie dla wyliczonych na pierwszym miejscu gubernii około 86½ mil. funtów zboża na pokrywanie ludności, a 12½ mil. na zasiewy, poza zapasami, nagromadzo- nymi w magazynach po miastach. Dla re- zerywy guberni potrzeba będzie około 23 milionów funtów na żywność i 3½ mil. na nasienie. W celu zakupu tego zboża będzie musiał państwo wyasygnować prze- szło 86 milionów rubli.

Konferencja hr. Solskiego.

Petersburg. (Pet. aj.) Naznaczone na dziś posiedzenie osobnej konferencji pod prze- wodnictwem hr. Solskiego odroczone na jutro z powodu nabożeństwa z okazji za- warcia pokoju. Głównym przedmiotem o- brad będzie jak na poprzednich posiedze- niach kwestya akcji wyborczej, tak, że prawdopodobnie na tem posiedzeniu je- szcze nie będzie omawiany regulamin wy- borczy dla Polski. Na posiedzenie to powo- łano Polaka, właściciela dóbr, Dobie- kiego.

Petersburg. W katedrze wielkiego pała- cu w Peterhofie odbyło się dziś, z okazji zawarcia pokoju, uroczyste De Deum, w którym wzięli udział car, obie carowe, kró- lowa grecka, wielcy książęta i wielkie księ- żne jakoteż wysocy dygnitarze.

Rewolucya w Japonii.

(Telegram „Nouvin“).

Tokio. W mieście panuje spokój. W cią- gu nocy nigdzie nie przyszło do zaburzeń.

Tokio. Ostatniej nocy przyszło w Kobe do zaburzeń. Statuq marszałka Ito zerwa- no z piedestału i wleczono po ulicach.

Tokio. Zgodnie z życzeniami ludu i ra- dą przywódców politycznych stronnictw, rząd zdecydował się opublikować dzisiaj brzmienie traktatu pokojowego.

Tokio. Dziennik „Asaki“ czyni rządowi zarzut, że przez swój upór stał się odpow- iedzialnym za ataki na kościoły chrze- ścijańskie. Gdyby rząd, pisze do dziennik, postąpił był głosu ludu i nie wywołał podniecenia swoim uporem, Tokio nie

byłoby się stało miejscem poniżenia, ja- kiem jest znieszenie mienia misji chrze- ścijańskich, co musi dotknąć zagranicę. — Cafe zajęte jest w wysokim stopniu ubo- lewaniami godnie. Dziennik speryalnie gani postępowanie a ministra spraw wewnętrznych i policy i oświadcza, że obaj powinni us- tąpić.

Dziennik „Jiji-Szimpo“ wyraża ubolewa- nie z powodu poniżenia, jakim jest ustanowienie stanu wyjątkowego i domaga się ustąpienia gabinetu.

Różne telegramy.

Cholera.

Lwów. W Belczu, powiatu rawskiego, zmarł 7 bm. wśród podejrzaných obja- wów pewien włościanin. Wczoraj wykonał lekarz urzędowy obdukcję zwłok i wysłał pełną jejit do zbadania bakteriologicznego. Badania te, które wykonuje we Lwowie dr Kuczer, ukończone będą najpóźniej jutro wieczorem. Lwowska władza sani- tarna wyraża zdanie, że wątpliwem jest, czy w danym wypadku zachodzi cholera. Na miejscu zarządzono wszelkie środki o- strożności. Wobec tego, że ostatni chory na cholere w Półdwi Narodowej, żandarm Beck, wyzdrowiał dnia wczorajszego, nie ma w kraju obecnie żadnych innych po- dejrzaných chorych.

Petersburg. Pet. aj. tel. donosi: W pro- wincjach nadwisiańskich, uzbucha na za- powietzenie cholera, ustanowiono lekar- skie stacje obserwacyjne wzdłuż Wisły w Nieszwie i Nowym Dworze.

Trzęsienie ziemi.

Rzym. Depesza z Catanzaro donosi, że o godz. 2:55 nad ranem dało się uczuć silne trzęsienie ziemi, trwające 10 sekund. Wiele murów zarysowało się. Dwie osoby zostały zranione. Ludność obuzuje pod go- lemi niebem.

Jeszcze bardziej niepokojące wiadomości nadchodzą z Monteleone w Kalabrii, gdzie 17 osób padło ofiarą trzęsienia ziemi, a 27 zostało zranionych.

W Messynie o godzinie 2:43 dało się u- czuć silne trzęsienie ziemi, idące w kie- runku z północy na południe i zaalarmo- wało ludność, ale nie pociągnęło za sobą ofiar.

Jedna miejscowość prawie całkiem zo- stała zniszczona przez trzęsienie ziemi.

W Reggio di Calabria przeraziło trze- szenie ziemi o godz. 2:44 ludność, która po większej części uciekła z mieszkań. Gwałtowność trzęsienia ziemi przewyższa trzęsienie z r. 1901.

Rzym. Według doniesień, potęłożenie w okolicach, dotkniętych trzęsieniem ziemi, jest rozpaczliwe. Ludność po większej czę- ści obuzuje pod gołemi niebem. Panuje o- grodna panika. Wojsko wszędzie gotowe jest do niesienia pomocy. Z Rzymu, Nea- polu i innych miejscowości odeszły oddzia- ły saperów dla niesienia pomocy.

Messyna. Podczas wczorajszego trzęsie- nia ziemi wiele kościołów i budynków od- niosło znaczne lub większe uszkodzenia.

Rzym. Król ofiarował 100,000 franków dla ofiar trzęsienia ziemi w Kalabrii.

Rzym. Wiele dworców kolejowych u- szkodzonych przez trzęsienie ziemi musia- no opróżnić. Wszystkie zegary publiczne w miejscowościach nawiedzonych trzęsie- niem ziemi stanęły.

Rzym. Wiadomości o szkodach przy- czynionych przez trzęsienie ziemi są przera- żające. Dzienniki otworzyły składki. W nie- dziele zbiera się rada ministrów, aby się zastanowić nad akcją ratunkową.

Zamach na króla Alfonsa.

Parý. Z powodu zamachu na króla Alfonsa i prezydenta Loubeta na wniosek prokuratorzy postawieni będą przed sąd anarchiści Molatto, Causonnet, Vallina, Char- vey Avino i Farras. — Oskarżeni oni są o usiłowany zamach na króla Alfonsa, pre- zydenta Loubeta i ich świtę. Oprócz tego oskarżeni są Vallina, Charvey i Farras o należności do związku, mającego zbrodnicze cele.

Sułtan Marokański.

Tanger. Magzen zobowiązał się przed u- pływem 3 miesięcy wyrównać rozmaite pretensje w łącznej sumie około 100,000 franków.

Wiedeń. Wczoraj rozpoczął się tutaj o- gólno-austriacki zjazd związków majstrów krawieckich.

Ze świata: Kronika ilustrowana.

Walka z lampartem w ogrodzie zoolo- gicznym w Lizbonie. Ogród zoologiczny w Lizbonie był tymi dniami widownią denerwującej sceny. Ołbrzymi lampart wydosłał się z swej klatki, widocznie źle zamkniętej. Oddział żołnierzy gwardyi mu- nicypalnej otoczył zaraz ogród, w którym na szczęście wobec wczesnej pory, nie było jeszcze widzów; strąły oddział rozpo- czął polowanie. Strzelił dano do lamparta, rozszarpały go tylko — i rozwścieczony zwierz rzucił się na jednego z żołnierzy, strasznie go kalecząc. Inni żołnierze nie- bacznie dali wówczas salwy do zwierze- ka, przyczem kilka kul trafiło nieszczę- śnego towarzysza. Dopiero odważniejszemu dozorczy udało się widłami zabić zwierze. W mieście na wieść o ucieczce lamparta, zapanowała straszna panika. Stan żołnie- rza, poranionego przez lamparta, jest bez- nadziejny.

Kłopoty gosposi.

— Wyobrzył sobie, wczoraj zachorowała mi kucharka i byłam zmuszoną obiad sporządzić sama.

— I cóż, czy t-j dziewczynie nie jest le- piej?

— Owezem, kucharka wyzdrowiała, ale natomiast mój mąż po obiedzie poważnie się rozchorował!

NADESŁANE.

Dr. Artur Frommer

I sekundarysz oddziału chirurg. szpil. św. Kazara. Ordynuje przy ul. Radziłłowskiej 31, nr. tel. 81 od 8-4 popołudniu.

Zakład Reagentowski współpracujący w najnowo- żejszy przyrządy do przeciawiania, fotografowania, oraz do leczenia.

Kancelarya adwokacka

Dr Fr. Wojciechowski

przeniesiona do domu pod L. 26, parter, przy ul. Basztowej (obok c. k. starostwa)

„Wobec fałszywie rozszewlanych pogłosek, jakoby w ZAKŁADZIE SWOSZOWICKIM nie wydawano po 15 września żadnych sta- raczanych i mułowych, zawiadamia Zarząd Sz. Publiczności, iż takowe są otwarte aż do końca Września, a nawet w razie dalszej frekwencyi i w październiku. — Omnibus be- dzie kursował z Ryuku jak dotąd o godz. 9 rano, a zamiast o 3 pop., o 2 pop.; po- wrót o 12 i o 5 popołudniu.“

PAMIĄTKI Z KRAKOWA

srebrne od 15 ct., szpilki do krawatów, dewizki, łańcuchy, pierscionki, breloki.
OBRACAJCIE SIĘ NA SPÓDNIENIE W BILKU GOSIAŁSKIM
Pracownia 1002.

Franciszek Zajac
jubiler w Krakowie
Linia A-B Nr. 46, 1. piętro
(obok Hotelu Brand-Arbigny)

PRZYBORY do krawieczyzny, szycia i haftu
PASKI, woalki, rękawiczki, krawaty, kołnierze
PONCZOCHY damskie, dziecinne, oraz skarpetki
PRZYBORY toaletowe, wyroby skórkowe
 fabryczny skład **PARASOLI** poleca najtaniej
ANASTAZY FRONCZ KRAKÓW, FLORYAŃSKA 17.

**Do Ameryki
 i Kanady**

przewozi najtaniej i wygodnie

Linia Kunarda

Zastępstwo dla Galicyi:

Józef Eile, we Lwowie

ulica Brajerowska 6.

ZAKŁAD ARTYSTYCZNO-SZKLARSKI

Andrzeja Czekajskiego

w Krakowie

ulica Karmelicka 24 (naprzeciw kościoła)

przyjmuje wszelkie roboty w zawód szklarski
 wchodzące tak w miejscu, jak i na prowincyi.
 Liczne podziękowania oraz poświadczenia za su-
 miennie i rzetelne wykonanie robót są zawsze do
 przegladnienia. 39

Zakład wykonuje również wszelkie reperacye

PALARNIA KAWY

porozum. Krakowska
 ul. Krakowska
PALARNIA KAWY

poleca najlepsze
 i kruszone
 wyborowe gatunki
Kawy pałonej

najnowszym
 i najłepszym spo-
 sobem za pomocą
 "gorącego powietrza"
 po cenach
 najniższych.

M. JAWORNICKI

3 K. i więcej zarobku dziennie.

Stowarzyszenie robotnicze wyrobu
 potocznych maszynowych pospólnie o-
 sobę obcią pła do wyrobu potocznych na na-
 szę maszynę. Pożyteczna i szybka praca
 przez cały rok w domu. Żadna praca nie
 stanowi przeszkody — a my sprzedajemy
 pracę. 114

Thos H. Whittick & Co., Triest.

SALON MOD

"IRIS"

Maryi Romaniszyn

= przy ulicy Wiśniej 1. 2.

poleso: 141

najnowsze kapelu-
 sze damskie i dzie-
 cinne, woalki, szpilki
 do kapeluszy i t. p.

Przyjmuje również fasony do
 ubierania i odnawiania po
 bardzo przystępnych cenach.

Dwóch zdolnych

CZELADNIKÓW

potrzebuję pracownia ślusar-
 ska L. Górki, Kraków, Kar-
 melicka 17, jak również

Dwóch praktykantów

miejsowych

znajdzie umieszczenie.

Drobne ogłoszenia

pe 4 halery za słowo
 minimum 50 halery.

Panienka umiejąca dosko-
 nale króć i bałt
 maszynowy, otrzyma natychmiast
 posadę w składzie maszyn do
 szycia P. Pawłowskiego, Ka-
 ków, Bynk 12. 291

Kury rasowe olbrzymie, zasa
 wyhodowane, bardzo ta-
 nio do sprzedania. Uliza Koper-
 nika 32, w podwórku. 222

Wydzierżawie lub kupię na
 wsi sklep ko-
 rzenny z wystykiem trunków.
 Zgłoszenia przyjmuje Józef Stan-
 kiewicz, Wadowice. 226

Antoni Jarosz
 pracownia i skład kapeluszy, Kra-
 ków, Sławkowska 11 (obok Grand
 Hotel) w podwórku, poleca wielki
 wybór kapeluszy na każdą porę ro-
 ku. Przyjmuje wszelkie roboty owo-
 kapeluszy męskich, damskich i
 dziecinnych, do odnawiania, pra-
 rowania i przerabiania na naj-
 nowsze fasony, słomkowe i
 filcowe do prania i farbowania,
 szpilki, prasie na poręcznym.
 Wykonanie dokładne i szybkie
 ceny niskie.

**Hygieniczne
 ARTYKUŁY GUMOWE**
 najlepsze gątowne, prawdziwe
 parskie, wspaniałe okazy. Ceny
 za tuzin: I. K. 2.50, II. K. 2.00,
 III. K. 5 — IV. K. 6 — 3 sztuki i ilot.
 cennik Nr. 144 za nadaniem
 1 K. 20 hal. markami, wysła M.
 Ruedbach, Wieden 18 Lichten-
 steinstrasse 23, Korresp. poleka 164

UCZNIA

z ukończoną najmniej 3 kla-
 sę gimnazjalną przyjmie na
 praktykę Pierwszy Skład
 Apteczny w Krakowie, ulica
 Stradom L. 7. 225

FABRYKA WYROBÓW MASARSKICH

Józefa Bialika

w Krakowie

poszukuje uzdolnionych

PANIEŃ

do ekspedycyi sklepowej.

Wiadomości w sklepie

ul. Floryańska 21.

Świeży miód

deserowy, kuracyjny, najlepszy
 8 klg. kor 6-60 franko. — Miód
 także w pszlach. Korzelewiec
 em. nauce. Iwanczany.

Panna magazynowa

uzdolniona w krawieczyźnie
 i potrzebna zaraz
 w MAGAZYNIE

Henryka Schwarza

Grodzka 13. 210

Poszukiwany jest

ZDOLNY

Inkasso-Agent

ze stałą pensją i prowiz-
 yą. — Kaucya oraz
 odpisy świadectw
 pożądane. 218

Zgłoszenia pod 'Fabryka'

Rzeszów, poste-restante.

Ostrzeżenie.

Wobec nasiadownictw maszyn do szycia, wyra-
 bianych na sposób jednego z na-
 szych najstarszych systemów, a o-
 ferowanych przez firmy konkuren-
 cyjne, jako maszyny Singera, lub
 też ulepszone Singera, zwracamy
 uwagę, że wyroby te nie są oryginalnymi
 maszynami do szycia, oraz, że

nie pochodzą z naszej fabryki.
 Światowo znane oryginalne Sin-
 gera maszyny do szycia nabyć mo-
 żna li tylko w naszych składach;
 kto zatem nabył choć jedną ma-
 szynę do szycia, powinien dokład-
 nie poinformować się, czy takto-
 wa pochodzi z naszej firmy, nie-
 mniej nie zadawałabym się wyimi-
 jającami odpowiedziami. 8

Zwracamy także szczególną uwagę na ochronną markę,
 nasiadowaną często przez konkurencyj-
 nych handlarzy w ludzcy sposób
 dla zbałamucenia kupującego.

Singer Ko Tow. Akcyjne maszyn do szycia
Kraków: ul. Szpitalna 40 naprzeciw teatru miej-
 skiego, **Kazimierz ul. Wolnica 11.**
Fille w Zachodniej Galicyi: Tarnów: ul. Wałowa 13, Rzeszów:
 Trzeciego Maja 6, Nowy Sącz: ul. Jagiellońska, Chorzów: ulica
 Mickiewicza. Zastępcami: w Jarosławiu i Sanoku.

Fille na Śląsku austriackim: Bielsko, ul. Kiełpów 24, Freiwaldau
 Rudolfsplatz 170, Cieszyń: ul. Stefania 38, Opawa: Spies. asca 6

Największy zakład pogrzebowy

JANA WOLNEGO

Główny skład i fabryka trumien

przy ul. św. Tomasza 1. 4.

(tuż przy placu Szczepańskim) Telefon Nr. 331.

Filla ulica Kopernika 1. 6.

Zakład urządza pogroby dla wszystkich stanów
 i załatwia sam wszystkie formalności. Rowoliz
 podejmuje się przewozu zwłok do wszystkich
 krajów Europy.

Zakład posiada własne nowe najwspanialsze karawany.

Posiada własne **KATAKOMBY**, odstę-
 pując miejsca pojedyncze na wieczne czas lub
 przyjmując zwłoki do tymczasowego przecho-
 wania za miernym czynszem miesięcznym.

